

Udruženje Efektiva je osnovano 2011. godine, i deluje kao udruženje potrošača i bankarskih klijenata.

Efektiva edukuje svoje članove i javnost, i pruža pomoć svojim članovima kada se oni nađu u poziciji: (1) oštećenog potrošača, (2) oštećenog korisnika bankarskih usluga ili (3) stranke odnosno učesnika izvršnog postupka

Efektiva edukuje svoje članove tako što im pruža informacije o njihovim zakonskim pravima kao potrošača i korisnika bankarskih usluga, a pruža im i informacije o načinima da ta prava ostvare.

Efektiva o ovim pravima edukuje i najširu javnost, preko sredstava javnog informisanja ali i kroz konkretne akcije na terenu, kao što su protesti. Efektiva je dva puta demonstrirala ispred Narodne banke Srbije, tri meseca su njeni šatori, u znak protesta, stajali ispred Vlade Srbije a dva meseca ispred Ministarstva trgovine zbog unižavanja prava potrošača i povezanosti sa licima iz kriminogene sredine koja se izdaju za zaštitnike potrošača.

Pomoć koju Efektiva pruža primarno se sastoji u poboljšavanju komunikacije tj u posredovanju između članova udruženja sa jedne strane i trgovaca i banaka sa druge strane, radi mirnog razrešavanja sporova, što je u interesu potrošača ali i u interesu trgovaca i bankara, jer mirno razrešavanje sporova ne nosi sa sobom troškove sudskih postupaka. Efektiva takođe posreduje između izvršitelja i članova Efektive koji se nađu u poziciji stranke odnosno učesnika izvršnog postupka.

Ako posredovanje ne donese rezultat, Efektiva omogućava svojim članovima da tuže banke i nesavesne trgovce preko advokatskih kancelarija sa kojima ona duži niz godina sarađuje, a omogućava im da ulažu pravne lekove u izvršnom postupku i pokreću druge postupke radi ostvarenja/zaštite svojih prava. Preko advokatskih kancelarija sa kojima Efektiva sarađuje članovima udruženja je omogućeno da u 95 odsto slučajeva ne plaćaju sudske postupke.

Efektiva se takođe bori za to da se najširim slojevima stanovništva omogući ostvarenje prava koja su im zagarantovana Ustavom, zakonom i potpisanim međunarodnim konvencijama, ali i da dobiju prava koja postoje u drugim zemljama.

Efektiva se finansira iz sopstvenih sredstava, tj iz članarine. Ključna prednost ovakvog finansiranja je nezavisnost od države, koja kad daje sredstva po projektima prećutno očekuje od primalaca sredstava da joj se ne zameraju, a naročito da je ne izlažu sudskim sporovima.

U borbi za prava potrošača i korisnika bankarskih usluga, Efektiva nastupa sama odnosno u saradnji sa drugim udruženjima i organizacijama koje dele njene vrednosti i bore se za slične ciljeve. Primer takve saradnje je ona koju Efektiva ima sa organizacijom Združena akcija Krov nad glavom – u cilju zaštite krova nad glavom i borbe da krov nad glavom postane zaštićena zakonska kategorija, poduzimaju se zajedničke akcije na terenu radi sprečavanja deložacija, javno se osuđuju nepravilne deložacije, a radnoj grupi Ministarstva pravde podnet je zajednički predlog izmena i dopuna Zakona o izvršenju i obezbeđenju

NAROČITE OBLASTI INTERESOVANJA EFEKTIVE

1. Rad banaka i NBS kao kontrolnog organa rada banaka
2. Rad komunalnih preduzeća (voda, toplane, smeće, čišćenje, parking servis, pogrebne usluge)
3. Rad preduzeća koja nisu komunalna ali im je podzakonskim aktima lokalnih samouprava dat takav status (Objedinjena naplata komunalnih usluga)
4. Rad kompanija koje pružaju "usluge slične komunalnim" (EPS, operateri kablovskih, internet usluga i mobilne telefonije)
5. Borba protiv monopola, kartela i zloupotrebe dominantnog položaja na tržištu u radu preduzeća za objedinjenu naplatu, EPS-a, toplana i drugih komunalnih preduzeća – javnih ili privatnih
6. Unapređenje potrošačkih prava i sistema zaštite potrošača, s obzirom da je ta zaštita, uprkos odličnom Zakonu o zaštiti potrošača, na vrlo niskom nivou jer (I) Ministarstvo trgovine uporno podržava i protežira uvek ista potrošačka udruženja koja ne žele da se zameraju javnim komunalnim preduzećima, naročito toplinama i EPS-u, (II) najveća i najbolje finansirana udruženja potrošača ne samo što neće da se zameraju državi, tj javnim preduzećima, već pojedina primaju donacije od tih preduzeća a onda čute povodom njihovog nezakonitog ponašanja (III) sudije ili ne znaju propise ili osluškiju želje i interese lokalnih samouprava, EPS-a, toplana i komunalnih preduzeća, pa štite budžet presuđujući na štetu oštećenih potrošača, pri čemu ignorišu postojanje Zakona o zaštiti potrošača kao krovnog u oblasti zaštite potrošača i Zakona o energetici, a pozivaju se na neustavne uredbe poput onih koje se tiču isporuke električne i toplotne energije, na derogirani član 13 Zakona o komunalnim delatnostima i na derogirane, pa još i protivzakonite podzakonske akte lokalnih samouprava.
7. Rad javnih izvršitelja i rad državnih organa/subjekata koji po zakonu kontrolišu izvršitelje
8. Razvoj sudske/izvršiteljske prakse u potrošačkim sporovima, parnicama, prekršajnim postupcima i izvršnom postupku.
9. Proučavanje zakona i sudske/izvršiteljske prakse u svetu i regionu
10. Uticaj na zakonodavca, radi bolje zaštite prava potrošača i radi donošenja socijalno odgovornijih zakona u odnosu na sadašnje

NAJKRUPNIJI REZULTATI RADA TOKOM SEDAM GODINA POSTOJANJA

1. Na nivou regiona stvorena je svest o štetnosti ugovora indeksiranih u švajcarskim francima
2. Dva protesta ispred Narodne banke Srbije rezultirala su prihvatanjem naših zahteva, pa je korisnicima bankarskih usluga vraćeno 50 miliona evra koje su banke naplatile nezakonitim povećavanjem kamate.
3. Članovi Efektive izvojevali su par stotina pravnosnažnih presuda protiv banaka i nesavesnih trgovaca
2. Pod višegodišnjom lavinom tužbi stvorena je sudska praksa u oblasti zaštite korisnika bankarskih usluga koja je u njihovu korist – naročito u materiji raskida ugovora o stambenom kreditu indeksiranih u švajcarskim francima i neosnovanog obogaćenja banaka po osnovu (i) troškova obrade kredita (ii) troškova praćenja kredita (iii) kursnih razlika (iv) jednostranog uvećavanja kamate bez zaključenja aneksa ugovora uz pozivanje na promenu "poslovne politike banke" (v) naknade za prevremenu otplatu kredita
3. Podignuta je javna svest o nepoštenom poslovanju operatera mobilne telefonije, kablovske televizije i interneta.
4. Podignuta je javna svest o izvršiteljskim zloupotrebama i problematičnim odredbama Zakona o izvršenju i obezbeđenju
5. Podignuta je javna svest o nepoštenoj poslovnoj praksi toplana i organizacija za objedinjenu naplatu

poput beogradskog Infostana, tj o njihovoj zloupotrebi dominantnog položaja na tržištu .

6. Ministarstvo pravde je prepoznalo problem kršenja i problematične regulative načela srazmere u Zakonu o izvršenju i obezbeđenju, što posebno dolazi do izražaja prilikom sprovođenja izvršenja na nekretninama i prodaje nekretnina.

7. U javnosti je prepoznata važnost prava na krov nad glavom, to jest činjenice da nekretnina nema samo funkciju “predmeta izvršenja”, kao što je to predviđeno sadašnjim Zakonom o izvršenju i obezbeđenju.